

การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยการอาชีพสระบุรี

นายทำนอง เสือพาดกร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยการอาชีพสระบุรี

ประชากร คือ ครูสาขาวิชาที่เปิดสอนระบบทวิภาคีวิทยาลัยการอาชีพสระบุรี นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ที่เรียนในระบบทวิภาคีวิทยาลัยการอาชีพสระบุรี ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๓ รวมทั้งหมด ๑๐๙ คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งหมด ๘๖ คน โดยใช้เกณฑ์ตามตารางของ Krejcie and Morgan แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีจำนวน ๑๙ ข้อ โดยรับการตรวจจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๕ ท่าน และได้รับการปรับปรุงเนื้อหาให้ครอบคลุมตามนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนด และนำไปทดลองใช้กับครูและนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคท่าหลวงซิเมนต์ไทยอนุสรณ์ จำนวน ๕๐ คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมีค่าเท่ากับ ๐.๙๒ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติวิเคราะห์หาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยการอาชีพสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ๑) ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาที่สถานประกอบการต้องการ ๒) ด้านเวลาในการฝึกอาชีพของนักศึกษา ๓) ด้านอาคารสถานที่ อุปกรณ์ สื่อการเรียน การสอน ครูผู้สอน ๔) ด้านการบริหาร จัดการของวิทยาลัยในการส่งเสริม สนับสนุน การเรียน การสอน และ ๕) ด้านความร่วมมือกับสถานประกอบการ

คำสำคัญ : การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ระบบทวิภาคี

ABSTRACT

This research has study for the development of education and teaching management dual vocational training system of Saraburi industrial and community education college.

Population were teachers in the fields of the dual vocational training system of Saraburi industrial and community education college, diploma students (Diploma) who study in the dual vocational training system of Saraburi industrial and

Community education college in first semester of academic year 2020 total 109 person. The samples comprised of 86 teachers and diploma students. They were selected by stratified random sampling. The questionnaire was examined by 3 specialists, It consisted of 19 questions and was improved the content to cover the definitions. It was completely tested with 50 students from the Thaluang cementhaianusorn technical college for finding the value of the reliability by calculation the alpha coefficient of Cronbach. The reliability of the questionnaires was 0.92. The data analysis used the statistics to analyze in order to find the frequencies, percentage, means, standard deviation. The results of the study were the following.

Development of education and teaching management dual vocational training system of saraburi industrial and community education college were at high level. ranging the mean value form high to low levels as followed: 1) the desirable characteristics of the students that the establishment needs, 2) the time for professional training of students, 3) building, equipment, teaching materials, teachers 4) management, manage the college in promoting teaching and learning and 5) in cooperation with enterprises.

Keywords : Teaching and learning management development , Dual Training System

บทนำ

การเรียนสายวิชาชีพเป็นการเรียนที่นักเรียน นักศึกษาจะได้เรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติซึ่งการฝึกปฏิบัตินั้นทำให้นักเรียน นักศึกษาเกิดทักษะ (skill) การเรียนในหลักสูตรปกติ นักเรียน นักศึกษาจะต้องฝึกประสบการณ์สมรรถนะวิชาชีพ ในสถานประกอบการ แหล่งวิทยากร รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐไม่น้อยกว่าภาคเรียนละไม่น้อยกว่า ๓๒๐ ชั่วโมง ในสถานการณ์ปัจจุบันถือว่าน้อยมาก

การจัดการศึกษาระบบทวิภาคี มีความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะในการปฏิบัติงานของนักเรียน นักศึกษา ที่เข้าศึกษาในระบบทวิภาคี เป็นอย่างยิ่งเพราะนักเรียน นักศึกษา ต้องทำการฝึกอาชีพในสถานประกอบการโดยมีระยะเวลาไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของการจัดการศึกษาแต่ละระดับ ซึ่งถูกกำหนดในแนบท้าย ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิ

ภาคี ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๓.๒ การฝึกอาชีพในสถานประกอบการโดยมีระยะเวลาไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของการจัดการศึกษาแต่ละระดับ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ข้อ ๒ .๒.๓ การเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในทุกช่วงวัย ๓) การยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในทุกระดับและยกระดับ การเรียนรู้ โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ปรับระบบ การจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาคุณภาพครู ทั้งระบบ รวมทั้งการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ ความเป็นเลิศในสาขาวิชาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และพัฒนาระบบทวิภาคีหรือสหกิจศึกษาให้เอื้อต่อ การเตรียมคนที่มีทักษะให้พร้อมเข้าสู่ ตลาดแรงงาน นอกจากนี้ต้องให้ความสำคัญกับการสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. ๒๕๖๐ : ๑๕)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้กำหนดบทบัญญัติไว้ในหมวดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษา ไว้ในหมวด ๓ เรื่องของระบบการศึกษา มาตรา ๑๕ การจัดการศึกษามีสามรูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย มาตรา ๒๐ การจัดการอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพ ให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาของเอกชน สถานประกอบการ หรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และหมวด ๕ การบริหารและการจัดการศึกษา ส่วนที่ ๑ การบริหารและการจัดการศึกษาของรัฐ มาตรา ๓๔ คณะกรรมการการอาชีวศึกษามีหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบายแผนพัฒนา มาตรฐานและหลักสูตรการอาชีวศึกษาทุกระดับ ที่สอดคล้องกับความต้องการตามแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ การส่งเสริม ประสานงานการจัดการอาชีวศึกษาของรัฐและเอกชน การสนับสนุนทรัพยากร การติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการอาชีวศึกษา โดยคำนึงถึงคุณภาพและความเป็นเลิศทางวิชาชีพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. ๒๕๔๕ : ๙-๒๑)

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘ ในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการในเรื่อง การจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันและเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการโดยมีการจัดแผนการเรียน แผนการฝึกอาชีพ การวัดผลและการประเมินผลเพื่อมุ่งเน้นผลิตผู้สำเร็จการศึกษาในระดับฝีมือ ระดับเทคนิคและระดับเทคโนโลยีสายปฏิบัติการให้เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพและกิจนิสัยที่เหมาะสม ปฏิบัติงานได้จริง ปฏิบัติงานที่ใช้เทคนิคในการทำงาน สร้างและพัฒนางาน วางแผน จัดการพัฒนาตนเองและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

อย่างมีความสุข ให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ มีสมรรถนะนำไปปฏิบัติงานหรือประกอบอาชีพอิสระได้ตามมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพและมาตรฐานสมรรถนะของสาขาวิชานั้นๆ โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ (ศูนย์อาชีวศึกษา ทวิภาคี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. ๒๕๕๗ : ๔)

การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษารูปแบบหนึ่งที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาทั้งระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มีหลักการสำคัญ คือ การร่วมมือระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการโดยสถานศึกษาสอนเฉพาะวิชาทฤษฎีและปฏิบัติเบื้องต้น สถานประกอบการมีหน้าที่สอนและฝึกปฏิบัติวิชาชีพเฉพาะและวิชาชีพเลือก ซึ่งเป็นการจัดการอาชีวศึกษาตามความพร้อมของท้องถิ่นและเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนหรือสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการผลิตกำลังคนอย่างแท้จริง ทั้งนี้จะเป็นแนวทางสำคัญในการแก้ปัญหาด้านคุณภาพและแรงงานระดับ ปวช. ปวส. ที่มุ่งเน้นทักษะและประสบการณ์ตรง เพื่อผลิตบุคลากรให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจึงได้ประกาศใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช ๒๕๕๖ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่สนับสนุนการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างหน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เปิดโอกาสให้สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ตรงกับความต้องการ สอดคล้องกับสภาพของชุมชนและท้องถิ่น และเป็นรูปแบบการจัดการศึกษาที่เกิดจากข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษา หรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันและเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้การจัดการศึกษาระบบทวิภาคีสามารถเพิ่มขีดความสามารถด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนตามจุดหมายของหลักสูตร การจัดการศึกษาระบบทวิภาคี โดยนารายวิชาทวิภาคีในกลุ่มทักษะ ๔ วิชาชีพเลือกไปกำหนดรายละเอียดของรายวิชาและเวลาที่ใช้ฝึก จัดทำแผนฝึกอาชีพ การวัดและการประเมินผลในแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับลักษณะงานของสถานประกอบการรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้อาจนารายวิชาที่อื่นในหมวดวิชาชีพไปจัดร่วมด้วยก็ได้ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. ๒๕๕๖ : ๖)

การผลิตผู้สำเร็จการศึกษาให้เป็นบุคลากรที่มีความรู้ สามารถปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ ชุมชนและสังคม โดยความร่วมมือกันในหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องที่ตระหนักและยอมรับถึงความสำคัญของการร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาคนซึ่งเป็นศูนย์กลางแห่งการพัฒนาไปพร้อมกับการพัฒนาที่ยั่งยืนนอกจากนั้น สามารถที่จะนำไปใช้ เป็นแนวทางในการพัฒนาความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเพื่อเตรียมบุคลากรไว้ทดแทนการขาดแคลนในอนาคต (ณัฐวิทย์ มุงเมือง และ บุญสม วราเอกศิริ. ๒๕๖๐)

การผลิตกำลังคนให้เป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ และการพัฒนาประเทศเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี ตามความต้องการของสถานประกอบการ และตลาดแรงงาน โดยเน้นการผลิตกำลังคนใน

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการให้มีคุณภาพ และมีค่านิยมที่ดีในการเรียนด้านอาชีวศึกษา (จินตนา รวมชมรัตน์. ๒๕๕๘ : ๔)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้กำหนดเป็นนโยบายให้สถานศึกษาทุกแห่ง จำนวน ๔๒๘ แห่ง ดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างมีคุณภาพทั้งการเพิ่มปริมาณ ผู้เรียนและการเพิ่มจำนวนสถานประกอบการให้เข้าร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกับ สถานศึกษาให้เพิ่มมากขึ้น โดยได้กำหนดมาตรการเพิ่มผู้เรียนทวิภาคีและมาตรการเพิ่มสถาน ประกอบการ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. ๒๕๕๘) ดังนี้

มาตรการเพิ่มผู้เรียนทวิภาคี

๑. กำหนดทิศทางการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้เป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน โดยการจัดทำเป็นประกาศกระทรวงศึกษาธิการ และได้จัดทำเป็นแนวทางปฏิบัติการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี ที่สอดคล้องกับมาตรฐานตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

๒. ให้ทุกสถานศึกษากำหนดเป้าหมายการรับนักเรียนนักศึกษาในระบบทวิภาคีเพิ่มขึ้น จากเดิม สถานศึกษาละร้อยละ ๓๐

๓. ให้ทุกสถานศึกษาจัดแนะแนวให้กับนักเรียนในระดับ ม. ๓ และ ม. ๖ ในการเข้าศึกษา ต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพราะนักเรียนนักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์จริงและมีรายได้ระหว่าง เรียนเป็นการแบ่งเบาภาระผู้ปกครอง

๔. ให้ทุกสถานศึกษาจัด Open house เพื่อให้ให้นักเรียนและผู้ปกครองได้ทราบถึงความสำเร็จ ของการเรียนวิชาชีพระบบทวิภาคี

มาตรการเพิ่มสถานประกอบการ

๑. มาตรการจูงใจสถานประกอบการที่เข้าร่วมจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพิ่มมากขึ้นด้วย มาตรการทาง ภาษีและการยกย่องเชิดชูเกียรติ ฯ

๒. สร้างเครือข่ายเข้มแข็งในการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจในการจัดการอาชีวศึกษา

ระบบทวิภาคี โดยจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตรทวิภาคีอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
ไปแล้ว ๒ รุ่น ให้แก่กลุ่มเป้าหมายผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดระบบทวิภาคีร้อยละ ๑๐๐ และเลขานุการ
ของ กรอ.อศ. ทุกกลุ่มอาชีพ

๓. เผยแพร่แนวปฏิบัติการขอรับสิทธิประโยชน์ของผู้ประกอบกิจการในการจัดการ
อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

๔. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยจัดงาน “อาชีวศึกษา
ทวิภาคีไทย” ในวันที่ ๒๙-๓๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๙ ณ อาคารชาเลนเจอร์ ๑ อิมแพ็ค เมืองทองธานี

๕. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีระยะยาว โดยจัดทำ
แผนยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ระยะ ๕ ปี และระยะ ๑๐ ปี เพื่อให้
การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีความมั่นคง ยั่งยืนต่อไป

๖. เพิ่มจำนวนนักเรียน นักศึกษา และสถานประกอบการคิดเป็นร้อยละ ๓๐ ของจำนวน
นักเรียนนักศึกษา และสถานประกอบการ ทั้งหมด และเพิ่มจำนวนสาขาวิชา จำนวน ๒๐ สาขาวิชา

วิทยาลัยการอาชีพสระบุรี ได้เปิดทำการเรียนการสอน ๑๐ สาขาวิชา และในปีการศึกษา
๒๕๖๓ วิทยาลัยการอาชีพสระบุรีได้เปิดการเรียน การสอนในระบบทวิภาคี ในระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพ (ปวช.) ๒ สาขาวิชา ได้แก่ ๑) สาขาวิชาช่างเชื่อมโลหะ สาขางานผลิตภัณฑ์ ๒) สาขาวิชา
การตลาด สาขางานการตลาด และในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ๕ สาขาวิชา ได้แก่
๑) สาขาวิชาเทคนิคเครื่องกล สาขางานเทคนิคยานยนต์ ๒) สาขาวิชาเทคนิคโลหะ สาขางาน
เทคโนโลยีงานเชื่อมและขึ้นรูปผลิตภัณฑ์โลหะ ๓) สาขาวิชาการบัญชี สาขางานการบัญชี
๔) สาขาวิชาการตลาด สาขางานการตลาด และ ๕) สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สาขางาน
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ

ดังนั้นเพื่อส่งเสริมให้สาขาวิชาที่ยังไม่ได้เปิดการเรียนการสอนในระบบทวิภาคีได้ตระหนักถึง
ความสำคัญและประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียน นักศึกษา ที่ได้ศึกษาในระบบทวิภาคี ทั้งยังพัฒนา
และส่งเสริมให้สาขาวิชาที่เปิดทำการเรียนการสอนในระบบทวิภาคีอยู่แล้วได้มีการพัฒนาในการจัด
การเรียนการสอนในระบบทวิภาคีให้ดียิ่งขึ้นเพื่อเพิ่มปริมาณผู้เรียนอาชีวศึกษา สนองตอบนโยบาย
ของรัฐบาล และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัย จึงสนใจที่จะค้นคว้าศึกษาเรื่อง “ การ

พัฒนาการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยการอาชีพสระบุรี ” เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีในวิทยาลัยฯ พัฒนารุดหน้ายิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษา องค์ประกอบของด้านต่างๆ ในการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีในวิทยาลัยการอาชีพสระบุรี
๒. เพื่อ เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับด้านต่างๆ ของการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีในวิทยาลัยการอาชีพสระบุรี ระหว่างครูและนักศึกษาประเภทวิชาอุตสาหกรรม กับ ครูและนักศึกษาประเภทวิชาพาณิชยกรรม

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูสาขาวิชาที่เปิดสอนระบบทวิภาคีวิทยาลัยการอาชีพสระบุรี นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ที่เรียนในระบบทวิภาคีวิทยาลัยการอาชีพสระบุรี ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๓ รวมทั้ง ๑๐๙ คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูสาขาวิชาที่เปิดสอนระบบทวิภาคีวิทยาลัยการอาชีพสระบุรี นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ที่เรียนในระบบทวิภาคีวิทยาลัยการอาชีพสระบุรี ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๓ รวมทั้ง ๘๖ คน โดยใช้เกณฑ์ตามตารางของ Krejcie and Morgan (๑๙๗๐ : ๖๐๘)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น ๓ ตอน คือ **ตอนที่ ๑** สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยถามเกี่ยวกับเพศ อายุ วุฒิการศึกษา สถานภาพทางการศึกษา สาขาวิชาที่สอนหรือศึกษา โดยแบบสอบถามเป็นลักษณะเลือกตอบ **ตอนที่ ๒** แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยการอาชีพสระบุรี ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน ครูผู้สอน ด้านการบริหาร จัดการของวิทยาลัย ในการส่งเสริม สนับสนุนการเรียน การสอน ด้านความร่วมมือกับสถานประกอบการ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาที่สถานประกอบการต้องการ ด้านเวลาในการฝึกอาชีพของนักศึกษา โดยแบบสอบถามมีลักษณะให้เลือกตอบจำนวน ๑๙ ข้อ และมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยเลือกข้อความที่มีค่าดัชนีที่มีค่าตั้งแต่ ๐.๖๐ - ๑.๐๐ และได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๙๒

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ดังนี้

๑. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean : \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)
๒. สถิติหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
๓. สถิติทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test for Independent Samples)

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยการอาชีพสระบุรี สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

๑. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่ โดยถามเกี่ยวกับเพศ อายุ วุฒิการศึกษา สถานภาพทางการศึกษา สาขาวิชาที่สอนหรือศึกษา จำนวนทั้งหมด ๘๖ คน

๑.๑ จำแนกตามเพศเป็นหญิงมากที่สุด จำนวน ๕๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๔ และเป็นเพศชายจำนวน ๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖

๑.๒ จำแนกตามอายุ อายุต่ำกว่า ๒๐ ปี จำนวน ๗๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๔ รองลงมา มากกว่า ๔๐ ปี จำนวน ๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๕ อายุ ๓๑ - ๔๐ ปี จำนวน ๕ คน ๕.๘ อายุ ๒๑ - ๓๐ ปี จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๓

๑.๓ จำแนกตาม วุฒิการศึกษา กำลังศึกษาระดับ ปวส. จำนวน ๗๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๕ รองลงมา ระดับปริญญาตรี จำนวน ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๘ ระดับปริญญาโท จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๗

๑.๔ จำแนกตามสถานภาพทางการศึกษา เป็นนักศึกษา จำนวน ๗๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๖ เป็นครู จำนวน ๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๔

๑.๕ จำแนกตามสาขาวิชาที่สอนหรือศึกษา สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จำนวน ๒๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๑ รองลงมา สาขาวิชาช่างยนต์และสาขาวิชาการบัญชี จำนวน ๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๑ สาขาวิชาการตลาด จำนวน ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๘ สาขาวิชาช่างเชื่อมโลหะ จำนวน ๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๗

๒. การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยการอาชีพสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก และเมื่อสรุปเป็นรายด้าน สรุปได้ดังนี้

๒.๑ ด้านอาคารสถานที่ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน ครูผู้สอน ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านอาคารสถานที่ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน ครูผู้สอน อยู่ในระดับ มาก ทั้ง ๖ ข้อ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถ

ในการสอน รองลงมาคือ จำนวนห้องเรียนทฤษฎีในสาขาวิชามีความเหมาะสม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน มีความทันสมัย ตามลำดับ

๒.๒ ด้านการบริหาร จัดการของวิทยาลัย ในการส่งเสริม สนับสนุน การเรียน การสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านการบริหาร จัดการของวิทยาลัย ในการส่งเสริม สนับสนุน การเรียน การสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับ อยู่ในระดับ มาก ทั้ง ๓ ข้อ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วิทยาลัยมีการส่งเสริม สนับสนุนการนิเทศการฝึกอาชีพของผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในสถานประกอบการ รองลงมาคือ วิทยาลัยมีการจัดสรรงบประมาณในการจัดการเรียน การสอนอย่างเหมาะสม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ วิทยาลัยมีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนเข้าฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการ ตามลำดับ

๒.๓ ด้านความร่วมมือกับสถานประกอบการ ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านความร่วมมือกับสถานประกอบการ อยู่ในระดับ มาก ๑ ข้อ และมีด้านความร่วมมือกับสถานประกอบการ อยู่ในระดับ ปานกลาง ๒ ข้อ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วิทยาลัยมีการประสานงานกับสถานประกอบการ ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี รองลงมาคือ วิทยาลัยได้ดำเนินการจัดทำ MOU กับสถานประกอบการ ในการส่งนักศึกษาเข้าฝึกอาชีพ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ วิทยาลัยมีการประสานงานระหว่างครูผู้สอนกับครูฝึกจากสถานประกอบการโดยตรงเช่น การมีประชุมชี้แจง หนังสือราชการ บันทึกข้อความ ตามลำดับ

๒.๔ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาที่สถานประกอบการต้องการ ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาที่สถานประกอบการต้องการ อยู่ในระดับมาก ทั้ง ๕ ข้อ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ซื่อสัตย์ สุจริตและรักษาความลับของสถานประกอบการ รองลงมาคือ มีความขยันในการปฏิบัติงาน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ กิริยามารยาทสุภาพอ่อนน้อม ตามลำดับ

๒.๕ ด้านเวลาในการฝึกอาชีพของนักศึกษา อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านเวลาในการฝึกอาชีพของนักศึกษา อยู่ในระดับ มาก ทั้ง ๒ ข้อ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ระยะเวลาในการฝึกอาชีพ ๑ ปีการศึกษา รองลงมาคือ ช่วง เวลาในการฝึกอาชีพ ภาคเรียนที่ ๓-๔ (ปวส.๒) ตามลำดับ

๓. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากแบบสอบถามปลายเปิด

๓.๑ วิทยาลัยควรประสานงานกับสถานประกอบการในการรับนักศึกษาเข้าฝึกงาน

๓.๒ ยากให้ครูพูดคุยกับนักเรียน ไม่ควรใช้อารมณ์กับนักเรียน

๓.๓ อยากให้จัดหาสื่อการเรียนให้ทันสมัยและเพียงพอกับจำนวนนักเรียน

๓.๔ อยากให้ติดแอร์ในห้องเรียนเพราะอากาศร้อน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพอสรุปเป็นประเด็นที่สามารถนำมาวิเคราะห์และอภิปรายผลเพื่อที่จะเป็นข้อมูลนำไปสู่การเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

๑. จากผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยการอาชีพสระบุรี โดยภาพรวมทั้ง ๕ ด้านคือ ด้านอาคารสถานที่ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน ครูผู้สอน ด้านการบริหาร จัดการของวิทยาลัย ในการส่งเสริม สนับสนุน การเรียน การสอน ด้านความร่วมมือกับสถานประกอบการ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาที่สถานประกอบการต้องการ ด้านเวลาในการฝึกอาชีพของนักศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๒ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีประเด็นสำคัญดังนี้

๑.๑ ด้านอาคารสถานที่ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน ครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ย ๓.๗๖ อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการสอน รองลงมาคือ จำนวนห้องเรียนทฤษฎีในสาขาวิชามีความเหมาะสม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน มีความทันสมัย ตามลำดับ พอสรุปได้ว่า วิทยาลัยมีการบริหารจัดการด้านอาคารสถานที่ สื่อการเรียนการสอน ครูผู้สอน ได้เหมาะสมในแต่ละสาขาวิชาส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถและมีความพร้อมในการศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตนา รวมชมรัตน์ (๒๕๕๘ : ๑๕๑) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่าการอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษา และฝึกอบรมวิชาชีพเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคน ทั้งในระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี ในทุกสาขาวิชาชีพให้มีคุณภาพและมาตรฐาน มีความสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี และสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน เช่นเดียวกับที่ ธีรวิมล บุญยโสภณ (๒๕๕๒ : ๓๒) กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอน ด้านอาชีวศึกษาให้มีประสิทธิภาพได้นั้น จะต้องจัดสภาพแวดล้อมของโรงงานและห้องปฏิบัติการในสถานศึกษา ให้คล้ายกับสถานประกอบการและมีความร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการเรียนการสอน จึงจะทำให้สามารถผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพ และ ตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการ ได้ตามเป้าหมายที่วางไว้

๑.๒ ด้านการบริหาร จัดการของวิทยาลัย ในการส่งเสริม สนับสนุน การเรียน การสอน มีค่าเฉลี่ย ๓.๖๐ อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วิทยาลัยมีการส่งเสริม สนับสนุนการนิเทศการฝึกอาชีพของผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในสถานประกอบการ รองลงมาคือ วิทยาลัยมีการจัดสรรงบประมาณในการจัดการเรียน การสอนอย่างเหมาะสม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ วิทยาลัยมีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนเข้าฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการ ตามลำดับ พอสรุปได้ว่า วิทยาลัยมีการบริหารจัดการมีการส่งเสริม สนับสนุน การเรียน การสอน มีการส่งเสริมสนับสนุนการนิเทศการฝึกอาชีพของผู้เรียนระบบทวิภาคีในสถานประกอบการ

มีการจัดสรรงบประมาณในการจัดการเรียน การสอนให้สาขาวิชาอย่างเหมาะสมส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิรุตต์ บุตรแสนลี (๒๕๖๑ : ๒๔๑) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่มุ่งเน้นประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม พบว่า การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่มุ่งเน้นประสิทธิผลของสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดศึกษา ความร่วมมือก่อนการฝึกอาชีพอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ๓ ลำดับแรก ดังนี้สถานศึกษากับสถานประกอบการมีข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างชัดเจน จัดให้มีการคัดเลือกสถานประกอบการโดยคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ แต่งตั้งคณะกรรมการการฝึกอาชีพซึ่งประกอบไปด้วย ผู้คุมการฝึกอาชีพ ครูฝึกครูนิเทศ บุคลากรของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง และกำหนดระยะเวลาในการฝึกอาชีพอย่างชัดเจนและการประสานงานจากประวัติผู้เรียนที่ฝึกอาชีพเพื่อแจ้งชื่อครูผู้ควบคุมในการติดตามผู้เรียนและแจ้งเรื่องการฝึกอาชีพให้ผู้ปกครองผู้เรียนทราบ

๑.๓ ด้าน ความร่วมมือกับสถานประกอบการ มีค่าเฉลี่ย ๓.๔๗ อยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วิทยาลัยมีการประสานงานกับสถานประกอบการ ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี รองลงมาคือวิทยาลัยได้ดำเนินการจัดทำ MOU กับสถานประกอบการ ในการส่งนักศึกษาเข้าฝึกอาชีพ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ วิทยาลัยมีการประสานงานระหว่างครูผู้สอนกับครูฝึกจากสถานประกอบการ โดยตรงเช่น การมีประชุมชี้แจง หนังสือราชการ บันทึกข้อความ ตามลำดับ พอสรุปได้ว่า วิทยาลัยควรให้ความสำคัญในการสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉรา โปเทียนนท์ (๒๕๕๕) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการระบบคุณภาพในสถานศึกษา พบว่า การจัดการอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพ สถานศึกษาต้องเน้นความร่วมมือ สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ เอกชน และสถานประกอบการ เพื่อให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ กำหนดเป้าหมาย และพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะต้องจัดการเรียนการสอนกับสถานประกอบการที่มีความพร้อมในทรัพยากรการบริหารที่มีมากกว่า ร่วมพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน นักศึกษาอาชีวศึกษา ให้มีความรู้ทั้งทฤษฎี และเชี่ยวชาญในภาคปฏิบัติ ให้สามารถปฏิบัติงานได้จริง และสามารถประกอบอาชีพ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับนานาชาติ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

๑.๔ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาที่สถานประกอบการต้องการ มีค่าเฉลี่ย ๔.๒๔ อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ชื่อสัตย์ สุจริตและรักษาความลับของสถานประกอบการ รองลงมาคือ มีความขยันในการปฏิบัติงาน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ กิริยามารยาทสุภาพอ่อนน้อม ตามลำดับ พอสรุปได้ว่า นักศึกษาที่สถานประกอบการต้องการรับเข้าฝึกอาชีพในสถานประกอบการนั้น จะต้องเป็นคนชื่อสัตย์ มีความขยันในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงพุทธศักราช ๒๕๖๓ (๒๕๖๓ : ๒) ๕.เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ชื่อสัตย์ มีวินัย มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงทั้งร่างกาย และจิตใจเหมาะสมกับการปฏิบัติงานในอาชีพนั้น ๆ

๑.๕ ด้านเวลาในการฝึกอาชีพของนักศึกษา มีค่าเฉลี่ย ๔.๐๒ อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ระยะเวลาในการฝึกอาชีพ ๑ ปีการศึกษา รองลงมาคือ ช่วง เวลาในการฝึกอาชีพ ภาคเรียนที่ ๓-๔ (ปวส.๒) ตามลำดับ พอสรุปได้ว่า ระยะเวลาในการฝึกอาชีพของนักศึกษาในสถานประกอบการ ๑ ปีการศึกษา ทำให้นักศึกษาได้ปฏิบัติงานจริง และต้องปฏิบัติตนเสมือนเป็นพนักงานของบริษัทส่งผลให้นักศึกษามีทักษะในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ ประกาศคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรื่อง มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ. ๒๕๖๓ (๒๕๖๓ : ๒๙) ข้อ ๖ โครงสร้างหลักสูตร จำนวนหน่วยกิต การคิดหน่วยกิตต่อภาคเรียน และการจัดการฝึกอาชีพให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับและแต่ละสาขาวิชา ซึ่งการฝึกอาชีพในสถานประกอบการต้องมี ระยะเวลาของการฝึกอาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ ไม่น้อยกว่า ๒ ภาคเรียน หรือ ๑ ปีการศึกษาของหลักสูตร ทั้งนี้ หากสถานประกอบการมีความประสงค์จะให้ผู้เรียนฝึกอาชีพในสถานประกอบการเกินกว่าที่กำหนดไว้ให้ดำเนินการได้โดยพิจารณาร่วมกับสถานศึกษาหรือสถาบันการอาชีวศึกษา

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยการอาชีพสระบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ให้ได้ผลดียิ่งขึ้นดังนี้

๑. วิทยาลัยหรือสถานศึกษา ควรเตรียมความพร้อม ด้านอาคารสถานที่ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน ครูผู้สอน ให้มีความเหมาะสมในทุกสาขาวิชาที่เปิดสอนโดยเฉพาะสาขาวิชาที่เปิดสอนระบบทวิภาคี เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักเรียน นักศึกษาว่าพวกเขาตัดสินใจไม่ผิดที่เลือกเรียนในสาขานั้นๆ สร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน นักศึกษาว่าเรียนในสาขาวิชาที่เขาเลือกแล้วเขาจะมีความรู้และมีงานทำ

๒. วิทยาลัยควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนเข้าฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการ เพื่อให้ครูผู้สอนมีความรู้มีความชำนาญเกี่ยวกับงานหรือกิจการของสถานประกอบการที่นักศึกษาเข้าฝึกอาชีพ เพื่อนำความรู้ที่ได้รับมาถ่ายทอดให้กับนักเรียน นักศึกษาที่กำลังศึกษาในวิทยาลัยช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบริษัทและลักษณะงานที่นักศึกษาจะเข้าฝึกอาชีพในสถานประกอบการ แห่งนั้น

๓. วิทยาลัยควร มีการประสานงานกับสถานประกอบการ ในการแลกเปลี่ยนข้อมูล เกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ดำเนินการจัดทำ MOU กับสถานประกอบการ ในการส่งนักศึกษาเข้าฝึกอาชีพ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสถานประกอบการเป็นการเพิ่มสถานประกอบการในการเข้าฝึกอาชีพของนักศึกษา ช่วยให้นักศึกษาไม่ต้องลำบากในการหาสถานประกอบการในการฝึกอาชีพ

๔. ควรส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียน นักศึกษาเพื่อสร้าง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาที่สถานประกอบการต้องการ เช่น การตรงต่อเวลาในการปฏิบัติงาน มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ซื่อสัตย์ สุจริตและรักษาความลับของสถานประกอบการ กิริยามารยาท

สุภาพอ่อนน้อม ซึ่งถ้านักเรียน นักศึกษามีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีแล้วจะส่งผลให้นักเรียน นักศึกษา เป็นที่รักของบิดา มารดา ครู บุคคลทั่วไป และเมื่อนักเรียน นักศึกษาได้เข้าฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ย่อมต้องเป็นที่รักของบุคลากรในสถานประกอบการ ช่วยสร้างชื่อเสียงให้ครูผู้สอนและวิทยาลัย ในการอบรมสั่งสอนนักเรียน นักศึกษา

๒. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ผลที่ได้จากการวิจัยเรื่องการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยการอาชีพสระบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไปดังนี้

๑. ควรมีการทำกรวิจัยแบบเดียวกันในสถานศึกษาต่างๆ เพื่อที่จะได้แนวทางที่ดีในการส่งเสริม พัฒนาการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีให้เจริญก้าวหน้าต่อไป
๒. ควรเพิ่มสถานประกอบการที่รับนักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์ ฝึกอาชีพ เป็นกลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัยเพื่อจะได้ทราบความคิดเห็นของสถานประกอบการในการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีและนำความคิดเห็นนั้นมาดำเนินการต่อไป

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๗). มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.[Online]. เข้าถึงได้จาก www.kiec.ac.th
- กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์. (๒๕๕๔). **นวัตกรรมและเทคโนโลยีเทคนิคศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ ๒). กรุงเทพมหานคร:ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- กิตติมา ปรีดีดิลก. (๒๕๓๒). **การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร: อักษราพัฒนา.
- จินตนา รามชมรัตน์. (๒๕๕๘). **รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในวิทยาลัยอาชีวศึกษา** สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา(ดุชนิพนธ์). กาญจนบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
- ณรงค์ ฤทธิเดช. (๒๕๕๒). **การพัฒนารูปแบบการดำเนินการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีระดับอาชีวศึกษาจังหวัดโดยใช้กระบวนการเครือข่ายศูนย์กำลังคนอาชีวะจังหวัด**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาเครื่องกล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ณัฐวิทย์ มุงเมือง และ บุญสม วราเอกศิริ. (๒๕๖๐) **การพัฒนาความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยการอาชีพในภาคเหนือตอนบน(ดุชนิพนธ์)**. [Online]. เข้าถึงได้จาก <https://www.tci-thaijo.org/index.php/pikanasan/article/view/99069>
- ธ สุนทรายุทธ. (๒๕๕๑). **การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป**. ชลบุรี: เนติกุลการพิมพ์.
- ธรรมบุญ ทองจันทร์ และ ดร.มารศรี สุธานี. **การจัดการศึกษาระบบทวิภาคี สาขาวิชาธุรกิจค้าปลีกวิทยาลัยเทคนิคคนหนองบัว**. [Online]. เข้าถึงได้จาก [http://๖๑.๑๙.๒๓๘.๕๐/StudentServe/input/thesis/\[๑\]\[๑๐๐๙๖๑๑๑๗๕๗\].pdf](http://๖๑.๑๙.๒๓๘.๕๐/StudentServe/input/thesis/[๑][๑๐๐๙๖๑๑๑๗๕๗].pdf)

- ธรินธร นามวรรณ. (๒๕๕๔). การบริหารวิชาการและนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธีระ รุญเจริญ. (๒๕๕๓). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา เพื่อปฏิรูปการสอนและประเมินภายนอก (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.
- ธีระวุฒิ บุญยโสภณ. (๒๕๔๒). การบริหารอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษาเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรม. กรุงเทพมหานคร: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (๒๕๕๓). การจัดการสมัยใหม่ (พิมพ์ครั้งที่ ๗). กรุงเทพฯ: ทริบเพ็ลกรุ๊ป.
- พยุศักดิ์ จันทรสุนทร. (๒๕๔๖). ภาพลักษณ์ใหม่ของการอาชีวศึกษาในความร่วมมือภาคเอกชน กระบวนทัศน์ใหม่ของการปฏิรูปการอาชีวศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑. (๒๕๕๑). ราชกิจจานุเบกษา, ๑๒๕ (ตอนที่ ๔๓ ก), ๑-๒๔.
- พิทยา ชินะจิตพันธ์. (๒๕๕๕). รูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขาช่างอุตสาหกรรม. วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ไพบุลย์ ยอดยิ่ง . (๒๕๓๖). หลักการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม: วิทยาลัยครูมหาสารคาม.
- ภาวดี อนันต์นาวิ. (๒๕๕๓). หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ ๓). ชลบุรี: มนตรี.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (๒๕๓๖). ประมวลสาระชุดวิชา: ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ ในการบริหารการศึกษา หน่วยที่ ๕-๘. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (๒๕๔๕). เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหาร หน่วยที่ ๑-๘. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วิภาจรี เจริญวงษ์. (๒๕๕๙). การพัฒนารูปแบบชุมชนนักปฏิบัติผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อเสริมสร้าง พฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ของนิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขา วิชาการศึกษา ผู้ใหญ่ การศึกษานอกระบบ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. เอกสารฉบับสมบูรณ์ - ฐานข้อมูลผลงานการวิจัย ThaiEdResearch [Online]. เข้าถึงได้จาก www.thaiedresearch.org
- วีรวิชัย ปิยนนทศิลป์ . (๒๕๖๐). การพัฒนาองค์กรแนวคิด กระบวนการ และบทบาท ของนักบริหารการพัฒนาองค์กร.[Online]. เข้าถึงได้จาก www.ojs.mcu.ac.th.
- ศิริพรรณ ชุมชุม. (๒๕๔๖). “สถานประกอบการ...หัวใจของการอาชีวศึกษา” ความร่วมมือ ภาคเอกชนกระบวนทัศน์ใหม่ของการปฏิรูปการอาชีวศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- ศิริภัสสรค์ วงศ์ทองดี. (๒๕๕๖). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพมหานคร : วิ.พรินท์ (๑๙๙๑).

ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (๒๕๕๗). **แนวทางปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ**. กรุงเทพฯ : จามจุรีโปรดักส์.

สมพร ชูทอง. (๒๕๖๑). การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่มาตรฐาน วิทยาลัยการอาชีพกาญจนาภิเษกหนองจอก .[Online]. เข้าถึงได้จาก <http://www.knice.ac.th/index.php?name=news&file=readnews&id=222>

สมาคมผู้จัดการงานบุคคลแห่งประเทศไทย. (๒๕๕๗). **การพัฒนาองค์การ**. [Online]. เข้าถึงได้จาก <http://www.novabizz.com/NovaAce/Behavior/organization-development.htm>.

สมยศ นาวิการ. (๒๕๔๔). **การบริหารงานบุคคล** (พิมพ์ครั้งที่ ๔). กรุงเทพฯ: บรรณกิจเทรตติ้ง.

สมาน อัสวภูมิ. (๒๕๕๑). **การบริหารการศึกษาสมัยใหม่: แนวคิด ทฤษฎีและการปฏิบัติ** (พิมพ์ครั้งที่๔). อุบลราชธานี: อุบลกิจออฟเซทการพิมพ์.

สาคร สุขศรีวงศ์. (๒๕๕๐). **การจัดการจากมุมมองนักบริหาร** (พิมพ์ครั้งที่ ๓). กรุงเทพมหานคร: จี พี ไชเบอร์พริ้นท์.

สุธรรม ธรรมทัศน์านนท์. (๒๕๕๓). **การนำเสนอรูปแบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาประเทศ**. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุวิมล ว่องวานิช. (๒๕๔๖). **การพัฒนามาตรฐานคุณภาพครูและผู้บริหารสถานศึกษาและการวางระบบประเมินภายใน**, วารสารวิธีวิทยาการวิจัย, ๑๖(๔), ๖๐๓-๖๕๑.

สันติ บุญภิรมย์. (๒๕๕๒). **หลักการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: บুদ্ধพอยท์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (๒๕๔๒). **การวิจัยและพัฒนาการประเมินผลภายในของสถานศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: วิธีซีคอมมิวนิเคชั่น.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (๒๕๔๙). **มาตรฐานการอาชีวศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ราชไทยเพรส.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.(๒๕๕๐). **มาตรฐานอาชีพ/มาตรฐานสมรรถนะ**.

กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (๒๕๕๑). **มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ**.

กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (๒๕๕๓). **คู่มือการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอาชีวศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (๒๕๕๖). **มาตรฐานการอาชีวศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

สำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. (๒๕๔๓). **การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี**.

กรุงเทพมหานคร: กรมอาชีวศึกษา.

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานয়รัฐมนตรี. (๒๕๖๐).
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ [Online].
เข้าถึงได้จาก www.nesdc.go.th
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (๒๕๔๗). **ข้อเสนอยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา**.
กรุงเทพมหานคร: ๒๑เซ็นจูรี่.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (๒๕๔๘). **แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๘-๒๕๕๑**. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (๒๕๔๙). **สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล พ.ศ. ๒๕๔๙**.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (๒๕๕๐). **การวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายส่งเสริมการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (๒๕๕๑). **สภาพการจัดการศึกษาเฉพาะทางในประเทศไทย ปี ๒๕๕๑: การผลิตบุคลากร**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (๒๕๕๒). **สรุปผลการดำเนินงาน ๙ ปี ของการปฏิรูปการศึกษา (พ.ศ. ๒๕๔๒-๒๕๕๑)**. กรุงเทพมหานคร : วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น .
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (๒๕๕๘). **มองสถิติและตัวชี้วัดทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ ๕)**.
กรุงเทพมหานคร : สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา.
- อุดมศักดิ์ มีสุข และ คณะ. **การพัฒนา รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขาช่างอุตสาหกรรมในสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง(ดุขฎีนิพนธ์)**.
[Online]. เข้าถึงได้จาก www.dtc.ac.th
- อำรุง จันทวานิช. (๒๕๔๗). **แนวทางการบริหารและการพัฒนาสถานศึกษาสู่โรงเรียนคุณภาพ**.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- อัจฉรา โพธิยานนท์. (๒๕๕๕). **การบริหารจัดการระบบคุณภาพในสถานศึกษา**. การประชุมวิชาการบริหารการศึกษาสัมพันธ์แห่งประเทศไทย ครั้งที่ ๓๔, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, กรุงเทพมหานคร.
- Armstrong, M. (2006). **Strategic human resource management: A guide to action (3rd ed.)**. Philadelphia: Kogan.
- Barry, W. R. (2002). **The effect of principal’s leadership style on school council member’s perception of empowerment**. Retrieved from <http://www.lib.umi.com/dissertations/fullit /3050353>
- Caldwell, B. J., & Spinks, J. M. (1988). **The self-managing school**. London: The Falmer Press.
- Cronbach, LeeJ. 1970. **Essential of Psychological Testing**. New York : Harper & Row.
- Holt, D. B. (1997). **Poststructuralist lifestyle analysis : conceptualizing the social**

patterning of consumption in postmodernity. *Journal of Consumer Research*, 23, 326-350.

- Krejie, Robert V, and Morgan, Earyle W. 1970. **Educational and Psychological Measurement.** New York : John Wiley and Sons.
- Lunenburg, F. C., & Ornstein, A. C. (2004). **Educational administration: Concepts and practices (4th ed.).** United States of America : Thomson Learning Wadsworth.
- Noe, R. A. (2008). **Employee training and development (4th ed.).** New York: McGraw-Hill.
- Pace, R. W., Smith, P. C., & Mills, G. E. (1991). **Human resource development: The field.** New Jersey: Prentice-Hall.
- Sammons, P., Hillman, J., & Mortimore, P. (1995). **Key characteristics of effective Schools : A review of school effectiveness research.** London : Office for Standards in Education.
- Sudharatna, Y. (2004). **Towards a stage model of learning organization development. Adelaide :** University of Adelaide Press.
- Werner, J. M., & DeSimone, R. L. (2012). **Human resource development (6th ed.).** South-Western : Nelson Education.

